

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет

**Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та
молодих вчених юридичного факультету**

МАТЕРІАЛИ
II науково-практичної студентсько-аспірантської
наукової конференції

«УКРАЇНА СЬОГОДНІ І ЗАВТРА: ПРАВОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
НА ШЛЯХУ ДО ЄС»

12 грудня 2023 року

Львів – 2023

Редакційна колегія:

Бурдін В. М.

Шандра Р. С.

Козійчук Б. Р.

Костюніна А. С.

Робоча мова конференції:

українська

Видається в авторській редакції. Члени організаційного комітету можуть не поділяти позиції, висновки та пропозиції авторів. Автори опублікованих тез доповідей несуть повну відповідальність за редагування тексту, достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних та інших відомостей.

Україна сьогодні і завтра: правові трансформації на шляху до ЄС: матеріали II науково-практичної студентсько-аспірантської наукової конференції (12 грудня 2023 року). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. 86 с.

УКРАЇНА СЬОГОДНІ І ЗАВТРА: ПРАВОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ШЛЯХУ ДО ЄС

Назар Вакуленко (студент)

*Львівський національний університет імені Івана Франка
(науковий керівник: Ільницький О. В.)*

Курс України на інтеграцію до Європейський Союзу є одним із наслідків відновлення незалежності нашої держави. Джерелами європейської інтеграції є історія нашої нації та прагнення жити в демократичній, економічно розвиненій, соціально орієнтованій країні. Створення масштабних внутрішніх перетворень для входження до спільноти європейських розвинутих країн є сьогодні домінантою внутрішньої та зовнішньої державної політики. [1, с. 1]. Європейський Союз ставить перед нашою державою вимоги щодо прискорення економічних реформ, адже європейська спільнота, у свою чергу, хоче співпрацювати з демократичними та економічно стабільними країнами. Міжнародний Валютний Фонд хоче знати та бути впевненим, що кошти, які він виділяє, спрямовуються на розвиток демократичних інститутів та проведення соціальних чи економічних реформ. У реалізації економічного співробітництва з ЄС, Україна має виходити з необхідності інтеграції в економічні та соціальні структури Європейського Союзу, поступове входження до єдиного внутрішнього ринку Європейського Співтовариства.

Економічна інтеграція України до ЄС з 2014 року відбувається в умовах російської агресії та окупації значної частини території країни, що створює велику кількість перешкод. Приєднання до економічного простору ЄС має додаткові конкурентні переваги для України, особливо за умов сталої тенденції формування часткової автономії основних світових центрів впливу, забезпечення їх економічної безпеки та створення регіональних стійких мереж доданої вартості. Україна має високі шанси інтегруватися у європейську економіку, яка є найбільш

конкурентоспроможною і ефективною з усіх можливих для України моделей соціально-економічного розвитку.

Загалом, структура економічних відносин з країнами Європейського Союзу вказує на те, що підприємства України дещо повільно інтегрувалися в європейські мережі доданої вартості. Така інтеграція відбувалася, здебільшого, на перших (експорт сировини) та останніх стадіях (імпорт готової продукції) таких мереж із невеликою концентрацією доданої вартості в українських компаніях. Відповідно, такі затяжні процеси не давали досягти бажаних показників для зростання в рейтингу гео економічного європейського простору. Водночас російська військова агресія у 2022 році призвела до фактичного припинення таких економічних мереж між Україною та відомими європейськими компаніями. Наприклад, у сфері транспортних засобів, Фольксваген та БМВ були змушені призупинити діяльність частини своїх заводів у Європі через тимчасове закриття українських підприємств, які постачали комплектуючі запчастини для електрообладнання механічних транспортних засобів. Тому, з однієї сторони, у воєнні часи ускладнюються взаємовідносини Європейського Союзу та України в окремих галузях. Однак, з іншого боку, війна частково пришвидшує інтеграцію в окремих галузях національної економіки до внутрішнього ринку ЄС.

У 2022 році Європейський Союз скасував деякі торговельні обмеження та заборони для українських виробників, щоб полегшити тягар війни вітчизняному бізнесу та зміцнити свої позиції на європейському ринку. В умовах війни подібні кроки сприяють експорту продукції та поглиблюють торговельні відносини з ЄС, а також іншими країнами, у які транзитом прямує українська продукція. Найбільшу з цього вигоду отримують виробники товарів, які мали невеликі квоти на експорт без сплати мит, - як-то борошно, яйця, цукор, мед, тютюнові вироби. Скасування мит є дуже важливим кроком для виробників мінеральних та хімічних добрив, виробів з алюмінію. Ці зміни вказують на лібералізацію торгівлі з ЄС. Попри бойові дії, протягом 2022 року виконувалася робота з повноцінного функціонування секторальних «безвізів» з ЄС: митного, цифрового, енергетичного тощо. Це нові можливості

для українського бізнесу та додаткові прибутки, які вкрай необхідні у тяжкій та нестабільній ситуації в країні. Так, з 1 жовтня 2022 року запрацював «митний безвіз», завдяки якому Україна отримала: спеціальні транзитні спрощення; можливість здійснювати обмін митною інформацією щодо транзитних вантажів в режимі реального часу; відносно рівні фінансові умови.

Утім, всі процеси щодо налагодження економічних та будь-яких інших відносин з європейськими країнами даються Україні величезними зусиллями та незліченною кількістю витраченого часу. Влітку 2022 року, Україна отримала від ЄС статус кандидата та отримала перелік завдань із семи критеріїв, пов'язаних із реформами. Тоді Президент Володимир Зеленський з представниками уряду пообіцяли, завершити виконання "кандидатської сімки" до кінця року, хоча експерти попереджали, що вкlastися у цей термін нереально. Так і сталося, у 2023 рік Україна увійшла із частиною невиконаних зобов'язань. Європейський Союз вимагає повного виконання поставлених задач, та наразі жоден із пунктів не виконаний, що свідчить про завищені очікування та недосконалу реформаторську політику України. Деякі з цих вимог носять економічний характер, який, звісно, нерозривно пов'язаний із політичним: боротьба з відмивання коштів, антиолігархічна реформа та реформи антикорупційних органів. Щодо боротьби з відмиванням коштів, то Європейська Комісія поставила завдання забезпечити відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів (FATF). У листопаді, під час ухвалення у другому читанні законопроєкту про запобігання та протидію відмиванню коштів, Верховна Рада підтримала шкідливі поправки, які послаблюють фінансовий моніторинг публічних діячів всупереч стандартам FATF та вимогам Директиви ЄС, що негативно вплинуло на оцінку з боку європейських партнерів. Щодо реформи антикорупційних органів: багатостраждальний критерій щодо відбору керівника САП виконаний. Україна має всі підстави повідомити ЄС про успіх розслідування щодо корупції: НАБУ, САП та ВАКС підтримують задану раніше високу активність. Було оголошено підозри

низці топ посадовців, включно з нардепами та заступником міністра; викрито масштабну організовану злочинну групу в Одесі; скеровано до суду справу "Межигір'я" щодо експрезидента; справу щодо спроби підкупу мера Дніпра тощо. Однак є велика кількість завдань, які влада ще мусить виконати, щоби посилити ефективність роботи антикорупційних органів. Це, передусім, відновлення декларування топ-посадовців, зупинене на початку великої війни.[2]

Отже, вагоме значення для стабілізації внутрішньої ситуації має поглиблення економічного співробітництва з ЄС, поступове розширення присутності України на європейських ринках. Уже під час війни зроблено ряд важливих кроків у напрямі активізації економічних контактів Києва і Брюсселя. ЄС скасував квотні і тарифні обмеження, лібералізувавши торгівлю з Україною.. Це сприятиме як процесу подальшої євроінтеграції України, так і зміцненню її протистояння країні-агресору. Однак, варто усвідомлювати, що це неймовірно тяжкий і довгий шлях, який буде супроводжуватись невдачами, критикою, утомою європейських громадян від допомоги Україні та саботуванням проведення реформ корупційними чиновниками. Та ми твердо переконані, що Україна подолає цей шлях та стане повноправною частиною європейської сім'ї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Войціховський Андрій Васильович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного та міжнародного права Харківського національного університету внутрішніх справ – “Україна на шляху європейської інтеграції: сучасний стан й перспективи”. С. 1-7
2. Європейська Правда “Саміт на половині шляху: як Україна виконує 7 вимог до кандидата у члени ЄС”
3. Клопков С.М. “Досвід трансформації механізму держави зарубіжних країн у умовах глобалізації”. Юридичний науковий електронний журнал, 2020. С. 2-4

4. Олександр Сергійович Передерій “Тенденції трансформації законодавчих засад європейської інтеграції України на сучасному етапі”, 2020. С. 1-3
5. Разумков Центр “Україна на шляху до ЄС : реалії і перспективи” №1-2 (187-188) 2022. С. 17-21
6. Юрій Якименко, Михайло Пашков “Україна на шляху до ЄС: оцінки, думки і сподівання громадян”. 2018